

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 33-A DUPĂ RUSALII
(a Vameșului și a Fariseului)
(Începutul Triodului)

SF.CUV. EFREM SIRUL, ISAAC SIRUL,
PALADIE ȘI IACOB SIHAȘTRUL

Sfinții Părinți au mai numit Duminica Vameșului și Fariseului „vestitoare” a luptelor celor duhovnicești, pentru că prin ea, ca o trâmbiță, ni se vestește pregătirea de război împotriva demonilor, în postul care vine. Primul semnal al acestei pregătiri de luptă ni-l dau cele trei stihiri, care se cântă îndată după Evanghelia Utreniei: „Ușile pocăinței”, „În cărările mântuirii...” și „La mulțimea faptelor mele celor rele...”, stihiri care ne umplu de umilință și ne răscolesc inimile.

În lumina lor ne vedem cu sufletul și cu trupul întinate de mulțimea faptelor celor rele pe care le-am făcut; cu viața de până acum irosită în lenevire, iar ziua înfricoșătoarei Judecăți apropiindu-se înspăimântătoare. Ce vom face? Adâncă mâhnire și cutremurare ne cuprinde și ne umbrește sufletul. Dar, în același timp, se ivește și o rază de nădejde: milostivirea cea nemăsurată a lui Dumnezeu, puternicele rugăciuni ale Maicii Domnului și lucrarea curățitoare și înnoitoare a Pocăinței, ale cărei uși se deschid acum. Nădejdea ne întărește și ne dă îndrăzneală să strigăm cu zdrobire de inimă ca și Prorocul David: „Miluiește-mă Dumnezeu, după mare mila Ta!” Cele trei stihiri ne apleacă spre pocăință și totodată ne învață cum să o facem: întorcându-ne la noi înșine și cugetând la viața noastră păcătoasă; cu cutremur și cu teamă de înfricoșătoarea Judecată; cu nădejde și încredere în dumnezeiasca milostivire.

Simțămintele de teamă și nădejde, pe care ni le trezesc aceste stihiri, trebuie să ne însoțească nelipsit de-a lungul Sfântului Post; de aceea le vom auzi de acum înainte la Utrenia fiecărei duminici, până în duminica a cincea.

Al doilea semnal de pregătire ni-l dă pilda evanghelică a Vameșului și a Fariseului (Luca 18, 10-14), la care cântările și citirile Vecerniei și Utreniei mereu ne vor îndemna

SMERENIA, CUNUNA VIRTUȚILOR

să cugetăm: „Să nu ne rugăm ca fariseul, fraților, că tot cel ce se înalță pe sine, se va smeri; ci să ne smerim înaintea lui Dumnezeu prin postire, ca vameșul strigând: „Dumnezeule, milostivește-Te spre noi păcătoșii!” sau „Fariseul biruindu-se de slava deșartă, s-a lipsit de bunătați, iar vameșul, prin pocăință, s-a învrednicit de daruri...”

Precum ne tâlcuiește Sinaxarul duminicii, pilda ne pune înainte două așezări sufletești: aceea a vameșului, pe care trebuie să tindem să o agonisim, și cealaltă a fariseului, de care se cuvine să ne ferim și să fugim. Pentru că smerenia și pocăința vameșului sunt puternică într-armare împotriva dracilor, iar mândria și înălțarea fariseului, început și izvor a tot păcatul. Căci prin mândrie a căzut diavolul și tot prin ea Adam a fost izgonit din rai. Iar toată tămăduirea a venit prin smerenie, prin smerenia Fiului lui Dumnezeu, Care a luat chip de rob și a răbdat moarte de ocară pe Cruce.

Iată deci, cât de minunat dar este smerenia: curăță cu lesnire tot păcatul; este prielnică sporirii virtuților; este cămară nefurată a faptelor bune și armă nebiruită împotriva mândrilor draci.

De aceea nici nu se putea mai potrivită pregătire pentru Sfințita Patruzecime decât îndemnul la smerenie. Căci ce facem noi în vremea postului? Ne curățim de păcate prin pocăință și smerenie, ne străduim la săvârșirea

faptelor bune, ne silim să păzim nefurat rodul duhovniceștilor nevoințe și ne războim cu duhurile răutății. Or, pe toate acestea le împlinește smerenia cu multă lesnire.

„Domnul smerindu-Se pentru noi...” ne-a lăsat, deci, smerenia drept cea mai bună cale, pe care să călătorim în toată vremea vieții noastre.

Cu adevărat, smerenia este cea mai bună cale, pentru că am văzut de câte daruri ne învrednicește smerenia. De aceea și Părinții Patericului spuneau: „Fără smerenie nu-i nădejde în mântuire” sau „Smerenia este cununa de pietre scumpe a monahului”, iar Ava Dorotei: „Mai mult decât orice avem trebuință de smerenie”.

Dar pe lângă bogăția de daruri arătată mai sus, smerenia mai are încă unul și mai mare: ni-l arată Mântuitorul când zice: „Învățați de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre” (Matei 11, 29).

Începutul înnoirii noastre nu se poate face deci, altfel decât prin intrarea în rânduală, prin smerenie. De aceea pregătirea pentru Sfântul și Marele Post o începem cu smerenia, ca să o trăim în această vreme și apoi, cu ea să călătorim de-a lungul întregii vieți, știind că numai călătorind pe cea mai bună cale, vom avea odihnă sufletelor noastre în veacul de acum și în vecii vecilor. ❖

Părintele Dinu Pompiliu

SFINȚII TREI IERARHI, MARI DASCĂLI AI LUMII

Primitori ai harului și lucrării Sfântului Duh au fost și cei trei luceferi, mari dascăli ai lumii și ierarhi: Sfântul Vasile Cel Mare, Sfântul Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu și Sfântul Ioan Gură de Aur, pe care Sfânta Biserică îi cinstește în data de 30 ianuarie a fiecărui an. De altfel, ei se mai prăznuiesc și aparte, tot în cursul lunii ianuarie și anume: Sfântul Vasile, în ziua întâia, Sfântul Grigorie, în ziua de 25, iar Sfântul Ioan, în ziua de 27.

oaspeți, spitalele, școlile, cantinele, azilele de bătrâni și orfelinatele funcționau sub numele de „Vasiliada”.

Sfântul Grigorie, numit și Teologul, s-a născut în Arianz, tot în Capadocia, pe la anul 330. Părinții săi, Grigorie și Nona, l-au trimis să învețe arta retoricii la cei mai învățați dascăli ai Atenei. Este hirotonit preot de tatăl său, episcopul de Nazianz, iar apoi este hirotonit episcop de bunul său prieten, Vasile cel Mare. Cu știință teologică și cu măiestria cuvântului, pe toți ereticii i-a împlânzit și i-a adus la credința cea adevărată. Nimeni nu a apărut mai bine dogma Sfintei Treimi. A fost, nu pentru multă vreme însă, arhiepiscop al Constantinopolului, în timpul păstoririi sale convocându-se al II-lea Sinod Ecumenic (Constantinopol, 381). S-a retras din scaun din cauza uneltirilor împotriva sa și și-a petrecut ultimii ani de viață în studiu și meditație. Împăcat cu sine, în anul 390, Sf Grigorie trece la Domnul, lăsând un neprețuit tezaur de cuvinte și de învățături dogmatice, expuse sistematic în cele 5 Cuvântări teologice.

Al treilea Ierarh prăznuit este Sfântul Ioan Gură de Aur, din Antiohia Siriei.

Murind tatăl său, Secund, a fost crescut de mama sa Antuza, o femeie evlavioasă, care a dat o creștere foarte îngrijită fiului ei. A învățat carte la un vestit învățat elin, cu numele Libanius, apoi a dus o viață izolată, în rugăciune și meditație, studiind cu râvnă Sfânta Scriptură. În anul 392 este hirotonit preot, de către episcopul Flavian, apoi în anul 397, ridicat la cinstea de Arhiepiscop al Constantinopolului.

Pentru buna lui învățătură și frumusețea vorbirii, a fost numit de toată creștinătatea „Gură de Aur”. Nimeni nu a tâlcuit mai bine ca el Sfânta Scriptură. Doctor minunat al sufletelor, el știa să scoată prin cuvânt spinii patimilor din inimile oamenilor, apoi să-i îndrepteze prin învățăturile dumnezeiești pe care le propovăduia. Dar asprimea și îndrăzneala cuvintelor sale i-au adus multe necazuri și încercări la sfârșitul vieții. Este izgonit din scaun și exilat de împărat și de soția acestuia, Eudoxia. Marele dascăl și pastor, Sfântul Ioan Gură de Aur, moare în grea suferință, departe de turma sa duhovnicească, în anul 407, având pe buze aceste cuvinte alese: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate!” ❖

Diacon Cristian Filiuță

Întâmpinarea Domnului

La 40 de zile după Nașterea Domnului Iisus Hristos din Fecioara Maria (prăznuită la 25 decembrie), cinstim aducerea Pruncului Iisus la templul din Ierusalim, de Preasfânta Lui Maică și de Dreptul Iosif, care împlineau astfel porunca Legii vechi.

La templu se afla și bătrânul Simeon, căruia i s-a împlinit, înainte de moarte, așteptarea de a-L vedea pe Mesia, precum i se făgăduise. El a văzut, în Pruncul adus la templu, mântuirea pe care Dumnezeu a dăruit-o lumii, mai presus decât toată puterea Legii vechi. El vine în întâmpinarea Pruncului Iisus și, luându-L în brațe, plin de recunoștință, zice: „Acum liberează pe robul Tău, Stăpâne...” Hristos este mântuirea trimisă de Dumnezeu în lume, Lumina tuturor popoarelor, slava vechiului Israel, dar mai ales a noului Israel, poporul creștinilor. Simeon vestește și pătimirea Maicii Domnului la vremea Răstignirii Lui: „Încă și prin sufletul tău va trece sabie” (Luca 2, 35), adică atunci când Îl va vedea pe Iisus răstignit, sufletul ei va fi cuprins de o

durere cumplită și de o mare întristare.

La momentul acesta este prezentă și Prorocița Ana, fiica lui Fanuel, înaintată în vârstă, care ziua și noaptea stăruia în templu, în rugăciune și post. Ea a mulțumit lui Dumnezeu, văzându-L îmbrăcat în trup omenesc pe Mesia Cel așteptat, spre mântuirea lumii.

Astfel, astăzi, prin glasul Dreptului Simeon și prin smerita prezență a bătrânei Ana, alături de Hristos Prunc, se întâlnesc, în templu, Legea veche a literei, cu Legea cea nouă a Duhului Sfânt. ❖

In activitatea lor, Sfinții Trei Ierarhi au simbolizat același trup: unul mintea care gândește, altul gura care propovăduiește și al treilea mâna care lucrează, deși fiecare a avut minte, gură și mână care lucrau într-o desăvârșită armonie și unitate.

Sfinții Trei Ierarhi au avut drept țintă pe Hristos, spre Care și-au îndreptat neîncetat ochii credinței, în El găsindu-și sensul vieții pământești. Din istoria atât de bogată a vieții lor, pe care nu o mai repetăm aici (a se vedea Sinaxarul sau Viețile Sfinților pe luna ianuarie), aflăm lucruri și fapte ce îi aseamănă și îi apropie.

Astfel, Sfântul Vasile cel Mare se naște dintr-o familie evlavioasă din Cezareea Capadociei, în jurul anului 330, având ca mamă pe Emilia și tată pe retorul Vasile. Și-a însușit cu multă ușurință toată învățătura retorică și filosofia la înalta școală din Atena, unde îl întâlnește pe Sf. Grigorie Teologul. Rămân celebre cuvintele Sf. Grigorie despre timpul petrecut la Atena cu Sf. Vasile cel Mare, unde nu le erau cunoscute decât două drumuri: unul care conducea la biserică, iar celălalt către școală.

Sfântul Vasile este autorul Sfintei Liturghii care îi poartă numele (oficiată de zece ori pe an), al „Regulilor monahale mari și mici”, normative și astăzi, dar și al cunoscutelor rugăciuni de alungare a demonilor: Molitfele Sfântului Vasile cel Mare. Sfântul Vasile a scris multe cărți de învățătură creștinească, printre care amintim „Hexameronul”, explicând textul Sfintei Scripturi, privind cele 6 zile ale facerii lumii. Numele Sfântului Vasile cel Mare este legat de activitatea socială a Bisericii. A înființat, pe lângă biserici și mănăstiri, primele așezăminte sociale în care erau îngrijiți trupește și sufletește cei care aveau nevoie de ajutor. Casele de

DE ASTĂZI INTRĂM ÎN PERIOADA TRIODULUI

Odată cu Duminica Vameșului și a Fariseului în Biserica Ortodoxă începe Perioada Triodului. Cuvântul triod provine din grecescul triodion, format din cuvintele „tria”, trei, și „odi”, odă, adică cântare în trei ode sau strofe. Denumirea aceasta este dată de Sfântul Teodor Studitul pentru că în perioada Sfântului și Marelui Post, până la Săptămâna Mare, a alcătuit un set complet de tropare, de condace și de decoase numite triode.

Numită și perioada prepasală, Triodul precede perioada Penticostarului (opt săptămâni de la Paști) și urmează perioadei celei mai lungi, Octoihul. Triodul ține de la Duminica Vameșului și Fariseului și până în Sâmbăta Mare, în total 10 săptămâni.

Aceste trei perioade ale anului liturgic țin cont și de întreita slujire a Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Astfel perioada Octoihului scoate în evidență mai ales activitatea profetică, didactică sau învățătoarească a Mântuitorului Iisus Hristos, pe când perioada Triodului se concentrează mai ales pe slujirea arhierescă a Mântuitorului Iisus Hristos centrată pe pătimirea, moartea și jertfirea Sa pentru întreg neamul omenesc. Iar perioada Penticostarului rememorează demnitatea împărătească a Mântuitorului, de biruitor al morții și deschizător al Împărăției Celei Veșnice.

Triodul este nu numai perioadă liturgică a anului bisericesc, dar și o carte de cult, care cuprinde cântările, citirile și regulile tipiconale din perioada liturgică a Triodului.

Perioada Triodului cuprinde 3 săptămâni și 4 duminici de pregătire pentru Postul Sfințelor Paști (Duminica Vameșului și a Fariseului; a Fiului Risipitor; a Înfricoșătoarei Judecați - numită și Duminica lăsatului sec de carne; Duminica Izgonirii lui Adam din Rai, numită și Duminica iertării sau Duminica lăsatului sec de brânză) și 7 săptămâni cu 6 duminici ale Postului Mare (Duminica Ortodoxiei; a Sf. Grigorie Palama; a Sf. Cruci; a Sf. Ioan Scărarul; Duminica Sf. Maria Egipteanca și Duminica Floriilor).

Perioada Triodului s-a dezvoltat în jurul Postului pregător pentru Sfințele Paști. În secolul al IV-lea, odată cu uniformizarea datei Paștilor, prin hotărârea primului Sinod Ecumenic (Niceea, 325), s-a trecut la organizarea unitară a acestor perioade de post prepaschal (postul celor 40 de zile, postul catehumenilor și postul Săptămânii Patimilor), ajungându-se la actualul Post al Paștilor, de șapte săptămâni.

În această perioadă premergătoare, Biserica ne introduce treptat în atmosfera Postului Mare, dar ne pregătește și pentru postire: săptămâna care urmează Duminicii Vameșului și Fariseului este una de dezlegare la toate (miercurea și vinerea nu se postește în această săptămână). Săptămâna de după Duminica Fiului Risipitor este una obișnuită, adică se postește miercurea și vinerea. După Duminica Înfricoșătoarei Judecați, se lasă sec de carne.

Perioada Triodului este singura perioadă a anului liturgic în care se oficiază toate cele trei Sfinte Liturghii ale Bisericii. Cântările Triodului au fost compuse, în cea mai mare parte, după dispariția catehumenatului și ele se concentrează asupra Pocăinței. Autorii Triodului, asemenea Sfinților Părinți, ne arată consecința căderii lui Adam și a izgonirii sale din rai: moartea, iar stricăciunea și caracterul pătimăș sunt de acum legate de natura umană. „De veșmântul cel de Dumnezeu țesut m-am dezbrăcat eu, ticălosul, prin sfatul vrăjmașului, neascultând porunca Ta cea dumnezeiască, Doamne; și acum m-am îmbrăcat cu frunze de smochin și cu haine de piele”.

Postul Mare se deschide în Duminica Lasatului de brânză cu imaginea lui Adam șezând în lacrimi în fața porților raiului: „Șezut-a odinioară Adam în preajma desfătării și a plâns, iar cu mâinile bătându-și fața zicea: „Îndurate miluiește-mă pe mine, cel căzut!”

Dacă în trecut porțile raiului au fost închise din cauza neînfrânării, dar deschise prin Cruce și Înviere, ele se deschid pentru fiecare din cei ce intră pe calea căinței și a întoarcerii în rai cântând în toate duminicile Triodului: „Ușile pocăinței deschide-mi-le mie, Dătorule de viață, că zorește duhul meu la

templul Tău cel sfânt, purtând un templu al trupului cu totul spurcat, ci ca un îndurat curățește-l cu mila milostivirii Tale!”

Adevăratul Post este, întâi de toate, o curăție interioară: „Pentru aceasta să postim, credincioșilor, de mâncărurile cele ce strică și de patimile cele pierzătoare, ca să culegem viață din dumnezeiasca cruce. Și împreună cu tâlharul cel cu minte să ne întoarcem la patria cea dintâi”. Postul este o întoarcere la iubire, o luptă împotriva împotriva urii, a nedreptății sau a invidiei: „Postindu-ne, fraților, trupește, să ne postim și duhovnicește. Să dezlegăm toată legătura nedreptății. Să rupem încurcăturile tocmelilor celor silnice. Tot înscrisul nedrept să-l spargem. Să dăm flămânților pâine și pe săracii cei fără case să-i aducem în casele noastre; ca să luăm de la Hristos Dumnezeu mare milă, veniți credincioșilor să lucrăm la lumină lucrurile lui Dumnezeu; să umblăm cu chip smerit ca ziua. Toată scrisoarea nedreaptă a celui de aproape să o lepădăm de la noi, nepunându-i împiedicare spre sminteală. Să lăsăm desfătarea trupezască, să creștem darurile sufletului, și să dăm celor lipsiți pâine, și să ne apropiem către Hristos cu pocăință strigând: Dumnezeu nostru miluiește-ne pe noi”.

Triodul este calea pe care trebuie să o parcurgă omul pentru a se învrednici să participe la marea taină a Răstignirii și Învierii Domnului. Înainte ca „sărbătoarea vieții” să se sfârșească și ușile cămării de nuntă să se închidă, creștinul trebuie să se grăbească pe singura cale cu putință pentru întoarcerea în rai: asceza, însoțită de căință, de lacrimi și de faptele milosteniei. În perioada Triodului, Biserica Ortodoxă ne învață că, pentru a ne pregăti cum se cuvine, trebuie să urmăm un drum greu, în trepte, un urcuș spiritual al fiecăruia dintre noi, la capătul căruia ne așteaptă bucuria Învierii. În perioada Triodului putem regăsi astfel nu numai duhul Postului, ci și duhul Ortodoxiei însăși, duhul viziunii pascale asupra vieții, morții și veșniciei. ❖

Părintele Dinu Pompiliu

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 28 IANUARIE - 4 FEBRUARIE 2018

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 28 ianuarie 2018	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 33-a după Rusalii (a Vameșului și a Fariseului) Începutul Triodului – Utrenia, Sfânta Liturghie
Luni 29 ianuarie 2018	17 ⁰⁰ -19 ³⁰	Vecernie cu Litie
Marți 30 ianuarie 2018	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur – Utrenia, Sfânta Liturghie
Miercuri 31 ianuarie 2018	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ³⁰ -19 ³⁰	Sfânta Liturghie - (Harți) Sfântul Maslu
Joi 1 februarie 2018	17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Vecernie cu Litie
Vineri 2 februarie 2018	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰ 17 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Întâmpinarea Domnului - (Harți) – Utrenia, Sfânta Liturghie Vecernie cu Litie
Sâmbătă 3 februarie 2018	07 ³⁰ -09 ³⁰ 17 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Sfânta Liturghie; Parastas cu pomenirea morților Vecernie
Duminică 4 februarie 2018	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 34-a după Rusalii (a Întoarcerii Fiului Risipitor) Utrenia, Sfânta Liturghie

DOAMNA ASPAZIA OȚEL PETRESCU S-A ÎNĂLȚAT CU SUFLETUL LA CER

Călători suntem toți în această lume: venim când Dumnezeu rânduiește și plecăm atunci când El ne cheamă în veșnicie. Dar important este cum ne trăim viața între aceste două momente, pentru Dumnezeu și pentru aproapele.

Pe 23 ianuarie 2018 aflam cu tristețe că Aspazia Oțel Petrescu, Doamna temnițelor comuniste sau „sfânta” închisorilor cum i se mai spune, a plecat cu sufletul la întâlnirea cu frații și surorile sale din temnițe și și-a lăsat aici doar haina trupului său mult prea încercată și chinuită în această viață.

Model pentru oricine de om frumos, luptător și curajos. Cu multă credință în Dumnezeu, a iubit mult rugăciunea, care a salvat-o din multe încercări peste limita de suportabilitate a unui om. A fost o mărturisitoare a credinței în temnițele comuniste și o demnă și înverșunată apărătoare a acesteia, neprecupețind nimic și pentru a-și ajuta kolegele de suferință.

Repere biografice

Se naște la 9 decembrie, în comuna Cotul Ostriței, Cernăuți, fiind primul copil al învățătorilor Ioan și Maria Oțel. Primele clase le urmează în comuna Ghizdița (Fântânele) din Basarabia, apoi între 1936-1944 este înscrisă la Liceul ortodox de fete „Elena Doamna” din Cernăuți. La 18 martie 1944 își întrerupe școala, luând calea refugiului, dramatic și definitiv. Își ia bacalaureatul la Orăștie, în 1944, sub bombardamente.

Între 1944-1948 urmează Facultatea de Litere și Filosofie de la Universitatea Babeș Bolyai din Cluj, fiind una dintre studentele preferate ale lui Lucian Blaga, care o încurajează să-și cultive talentul literar.

La 9 iulie 1948, în plină sesiune de examene este arestată. Este condamnată la 10 ani de temniță grea, pe care i-a executat în diferite închisori: Mislea, Dumbrăveni, Miercurea Ciuc. Motivul: aderența la Cetățuia, organizația de tineret a femeilor din Mișcarea Legionară.

În 1958 i se dau încă 4 ani de detenție, pe care îi execută la Mislea, Jilava, Botoșani, Arad, de unde este eliberată în 1962. Se stabilește cu mama în orașul Roman, tatăl fiind decedat (1958).

Cu foarte multă dificultate obține un post de contabilă la o cooperativă din Roman. În 1964 se căsătorește cu Ilie Alexandru Petrescu, căruia îi decedase soția și care avea doi copii. În 1977 îi moare mama, în 1987 soțul, iar în 1998, fratele.

După 1989 participă la toate comemorările martirilor și mucenicilor din

temnițele comuniste, fiind co-organizatoarea Paraclisului de la Mislea, târnosit în 1994, locul de pomenire a tuturor tinerelor legionare, a martirelor și sfințelor din temnițele comuniste.

„Părintele Arsenie Boca mă privea cu veșnicia”

O întâlnire providențială care o va întări și pregăti pentru ceea ce va urma a fost cea cu părintele Arsenie Boca. În ianuarie 1948, rugându-se puternic lui Dumnezeu să-și găsească un duhovnic la care să-și poată spovedi toate păcatele și greutățile, ajunge împreună cu Zorica Lațcu la Sâmbăta. Acolo îl cunoaște pe părintele, se spovedește și are parte de multe binecuvântări din partea acestuia. Dorind să intre și ea în mănăstire, dar având îndoieli că acesta este drumul ei în viață, hotărâsc să se roage, atât ea, cât și părintele, Maicii Domnului să-i descopere voia lui Dumnezeu. Iar la Adormirea Maicii Domnului, pe 15 august 1948 să revină la Sâmbăta. Dar n-a mai apucat, căci pe 9 iulie 1948 a fost arestată.

„Nu mă lăsa, Doamne, să cad din brațele Tale!”

Cu rugăciunea a călătorit pe tot parcursul celor 14 ani de închisoare. Știa pe de rost primul Paraclis al Maicii Domnului pe care l-a spus de mii de ori. Spunea adeseori: „Rugăciunea m-a salvat”.

A salvat-o și când rugăciunea a fost doar un strigăt. Viața în închisoare a fost cumplită, dar ea a trecut-o cu demnitate și încredere în Dumnezeu. Este cunoscută o întâmplare prin care, cu siguranță, nu am fi trecut cu mințile întregi mulți dintre noi. „Nici în mormânt nu voi uita teroarea din închisoarea de la Miercurea Ciuc. Pușcăria era sinistă, deținutele dormeau pe jos, mâncarea era execrabilă. ...Dacă nu eram ținute iarna la izolator, atunci ni se punea un sistem complicat de cătușe, care se strângeau pe mână la orice mișcare. Cu

asemenea cătușe, m-au vârat în pivnița cu șobolani o zi întreagă. Erau atât de mulți încât, la început, cozile lor mi s-au părut snopuri de paie!”; „Și atunci am strigat, efectiv am strigat, pentru că mi-am auzit vocea: «Doamne, nu mă lăsa!». Nu am putut să spun nicio altă rugăciune, nu am fost în stare. În clipa în care s-a încheiat strigătul, totul în jurul meu a dispărut: lucarne, șobolani, pivniță... Era doar o imensitate albă. ...Eu nu-mi mai dădeam seama ce este cu mine. Știam că am avut o problemă și nu o mai am. Mă copleșise o bucurie imensă, o bucurie pe care probabil că o ai atunci când iubești foarte tare pe cineva și afli că ești iubit în aceeași măsură. Era ceva mistuitor, de o intensitate greu de suportat... Această stare a durat circa două zile, până când a venit procurorul de la București și m-a chemat la anchetă.”

„În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea!”

Poate aceste cuvinte se potrivesc cel mai bine acestei învingătoare cu suflet de poet. După 1989 ne-a vorbit de sute de ori despre viața din închisoare, despre credință și Dumnezeu, despre iubire și dăruire, despre oamenii minunați pe care i-a cunoscut. Un om frumos, care și-a dus viața cu înțelepciune, demnitate și credință. Ultimele sale cuvinte testament pentru tineri au fost rostite pe 9 decembrie 2017, când a împlinit 94 de ani: „Treaba noastră cea mai asiduă este să nu ne pierdem speranța! Pentru că vremurile sunt atât de opresive, încât atentează și la această virtute, care este toiagul iubirii. Fără speranță, iubirea singură devine neputincioasă! Să nu ne pierdem speranța! În ce mă privește pe mine, lucrurile sunt foarte simple, eu sunt foarte aproape de deznodământ, dar mă gândesc la voi, cei tineri, cât de greu o să fie să nu vă pierdeți speranța și să rămâneți luminoși și înfloriți în vremurile acestea atât de parșive”. ❖